

[Aksel Larsen.]

som det overhovedet er muligt, og vi kan altså love velvillig medvirken under forslagets videre behandling.

Justitsministeren (Helga Pedersen): Jeg vil gerne takke de ærede ordførere for den velvillige modtagelse, dette lovforslag har fået.

Jeg har forstået de ærede ordføreres indlæg således, at de alle med mig er enige i, at de nugældende regler gennemgående føles meget strenge og i mange tilfælde danner alvorlige og urimelige hindringer for den straffede, der gør et velment forsøg på at vende tilbage til samfundet. Vi kan altså være enige om, at en revision er påkrævet. Jeg tror ikke, den danske befolkning ønsker, at en person, der er idømt straf og har udstået den, skal underkastes en sådan yderligere sanktion fra lovgivningens side, at denne sanktion har karakter af straf. Hvis man finder, at en restriktion er nødvendig, må det altså være af andre grunde.

Prøver vi nu at se på, hvad der er samfundets sande interesse, så tror jeg videre, at to hovedhensyn melder sig. Det ene er ønsket om at resocialisere lovovertræderen, få ham i gang, gøre ham nyttig i samfundet, gøre ham i stand til efter sin evne at bidrage til samfundets trivsel og ikke udelukkende være en byrde, som de andre borgere, jeg tør vel sige skatteborgere, skal betale. Efter mit skøn er det ikke i offentligheden hidtil slået tilstrækkeligt fast, gjort tilstrækkelig klart, hvad kriminalitet koster. Det er nemt og billigt at sige, at disse spørgsmål er af mindre interesse for almenheden; kredsen af personer, der kommer i konflikt med straffeloven, er relativt lille, og nogle tilføjer, at det er altid de samme, der kommer igen. Jeg tror, man hellere skulle tænke over, hvad det koster af penge for samfundet, for den enkelte familie, og måske burde man også selv fra samfundets side skele til, hvad det medfører af usikkerhed og ulykke for den enkelte familie, af nedbrudte nerver og dermed svigtende arbejdskraft og yderligere indirekte udgifter for samfundet. Men selvom man viger tilbage for dette sidste, lidt følelsesbetonede argument og stopper op ved den mere kyniske økonomiske vurdering, må man altså gøre sig klart, at kriminalitet koster penge, og at det derfor betaler sig for den enkelte borger at medvirke til at forhindre ny kriminalitet. Et væsentligt middel hertil er at give den straffede mulighed for at klare sig i samfundet.

Det andet hovedhensyn, der gør sig gæl-

dende ved dette lovforslag, er hensynet til befolkningens tryghed. Dette hensyn melder sig efter mit skøn kun, når talen er om de hverv, hvis udøvelse siges at fordre en kvalificeret tillid, hvad jeg var inde på ved min fremsættelsestale — sp. 2667 i fortrykket —, og hvad også flere af de ærede ordførere har været inde på. Hvad siger den almindelige danske borger til, at han eventuelt skal betro sig til en sagfører eller til en læge, der har været straffet? Kan hans retsfølelse tage det? Det kan være tvivlsomt, og jeg ser hen til en udvalgsbehandling på dette punkt. Men ved vurderingen af spørgsmålet må man ikke glemme følgende betragtninger. Det er kun få tilfælde, hvor en læge eller sagfører, for at blive ved disse eksempler, straffes, og endnu færre, hvor hans fortid ikke er blevet kendt. I de fleste tilfælde vil det være sådan, at hans forbrydelse kendes, og dog ønsker nogen at benytte sig af pågældendes sagkundskab. Derimod kan den godkendelse, der er sket fra samfundets side, og som den ærede ordfører for det socialdemokratiske parti, det ærede medlem hr. Hans Hækkerup var inde på, næppe vedrøre andet end pågældendes kyndighed indenfor sit fag og ikke give nogen vurdering af eller garanti for den pågældendes karakteregenskaber. Professor le Maire har fornylig udtalt i et skrift, der ikke er trykt, om lægerne: det er ikke på straffeattester og rettighedsfortabelse, at vor tillid til lægestanden skal opbygges, den må have andre fundamenter. Det er jo også sådan, at lægerne og sagførerne har formået at hævde sig som stand uden dette værn i århundreder. Professor le Maire peger yderligere på, at vandelskravene ikke alene ikke giver sikkerhed, men at man gennem rettighedsfortabelse også aktualiserer en fare, der ellers kun var en teoretisk mulighed. Disse mennesker, der kan udøve særlige hverv, vil naturligvis altid søge at klare sig i deres hvervs opland, vil ofte være mindre duelige dvs. og klare sig ringere, og hemningerne bliver så mindre, fordi de i ringere grad føler sig forpligtet, og fordi de arbejder under hårdere vilkår.

Det er ikke således, at jeg ikke mener, at samfundet har fordring på at have de i moralsk henseende bedst udrustede personer indenfor retsplejen, som vi nu har talt om, eller f. eks. indenfor hospitals-tjenesten, men jeg nærer ingen ængstelse for, at de ansvarlige personer, der træffer valget mellem ansøgerne til disse stillinger, ikke vil tage dette hensyn til samfundet. Det vil stadig være bedre at være ustraffet end straffet, det er jeg ganske tryk ved, og det